ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 4.6.2025
COM(2025) 616 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Λιθουανίας

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Λιθουανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, και ιδίως το άρθρο 17,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ ένα μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία[1], μαζί με τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος[2] και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, αποτελούν[3] τα βασικά στοιχεία του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο αποσκοπεί στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Προωθεί την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή των κανόνων.

2) Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή βρίσκονται στο επίκεντρο του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Τα εν λόγω σχέδια πρέπει να επιτυγχάνουν δύο στόχους: i) να διασφαλίζουν ότι, έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή διατηρείται σε συνετά

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

επίπεδα, και ότι το δημόσιο έλλειμμα οδηγείται και διατηρείται κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και ii) να διασφαλίζουν την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, κάθε σχέδιο πρέπει να παρουσιάζει μεσοπρόθεσμη δέσμευση για[4] πορεία των καθαρών δαπανών, με την οποία ουσιαστικά θεσπίζεται δημοσιονομικός περιορισμός για τη διάρκεια του σχεδίου, που καλύπτει τέσσερα ή πέντε έτη (ανάλογα με την κανονική διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου στο εκάστοτε κράτος μέλος). Επιπλέον, το σχέδιο πρέπει να εξηγεί με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις [συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), κατά περίπτωση], καθώς και με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής καλύπτει χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη, αν το κράτος μέλος δεσμευτεί να υλοποιήσει ένα σύνολο σχετικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων το οποίο πληροί τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

3) Μετά την υποβολή του σχεδίου, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

4) Βάσει σύστασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο πρέπει στη συνέχεια να εκδώσει σύσταση με την οποία να καθορίζει την πορεία των καθαρών δαπανών του οικείου κράτους μέλους και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να εγκρίνει το σύνολο των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων στις οποίες στηρίζεται παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ-ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ

5) Στις 30 Απριλίου 2025 η Λιθουανία υπέβαλε το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιό στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Η υποβολή πραγματοποιήθηκε έπειτα από παράταση της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή αφού συνεκτιμήθηκαν οι λόγοι που προέβαλε η Λιθουανία. Η παράταση συμφωνήθηκε δεδομένου ότι οι εθνικές βουλευτικές εκλογές πραγματοποιήθηκαν στις 13 και 27 Οκτωβρίου 2024, και ακολούθησαν αρκετοί μήνες διαπραγματεύσεων για τον σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού και διαβουλεύσεων σχετικά με το πρόγραμμα της νέας κυβέρνησης και το σχέδιο εφαρμογής του[5].

---

[4] Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δηλαδή οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

[5] Το σχέδιο εφαρμογής του προγράμματος της κυβέρνησης είναι ένα σχέδιο δράσης, στο οποίο καθορίζονται σαφείς δράσεις και προθεσμίες για την υλοποίηση των στόχων του προγράμματος της κυβέρνησης.

Διαδικασία πριν από την υποβολή του σχεδίου

6) Πριν από την υποβολή του σχεδίου της, η Λιθουανία ζήτησε τεχνικές πληροφορίες[6], τις οποίες η Επιτροπή υπέβαλε στις 31 Ιανουαρίου 2025 και δημοσίευσε στις 30 Απριλίου 2025[7]. Στις τεχνικές πληροφορίες αναφέρεται το επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου το 2028 που είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα διατηρείται κάτω από το 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα και ότι το δημόσιο χρέος παραμένει κάτω από το 60 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ελλείψει περαιτέρω δημοσιονομικών μέτρων πέραν της τετραετούς περιόδου προσαρμογής. Ως μεσοπρόθεσμος ορίζοντας ορίζεται η δεκαετής περίοδος μετά το πέρας της περιόδου προσαρμογής. Οι τεχνικές πληροφορίες καταρτίστηκαν και διαβιβάστηκαν στο κράτος μέλος με βάση δύο σενάρια: ένα σενάριο που περιλαμβάνει συνέπεια με τη συνθήκη διασφάλιση της ανθεκτικότητας του ελλείμματος[8], σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/126, και ένα σενάριο χωρίς την εν λόγω συνθήκη διασφάλισης.

Στις τεχνικές πληροφορίες για τη Λιθουανία ορίζεται ότι για την τήρηση των ισχυόντων δημοσιονομικών κανόνων κατά τη διάρκεια τετραετούς περιόδου προσαρμογής, και με βάση τις παραδοχές της Επιτροπής, το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 0,3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028· σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος), όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Προς ενημέρωση, λαμβανομένης υπόψη της συνθήκης διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος, το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 0,3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Ωστόσο, η συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος δεν συνιστά απαίτηση για τη Λιθουανία, η οποία είναι επιλέξιμη για τεχνικές πληροφορίες.

---

6 Η προηγούμενη καθοδήγηση που διαβιβάστηκε στα κράτη μέλη και στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή περιλαμβάνει τεχνικές πληροφορίες i) με και χωρίς παράταση της περιόδου προσαρμογής (που καλύπτει 4 και 7 έτη, αντίστοιχα) και ii) με και χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος. Περιλαμβάνει επίσης τους βασικούς αρχικούς όρους και τις υποκείμενες παραδοχές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο μεσοπρόθεσμης πρόβλεψης του δημόσιου χρέους της Επιτροπής. Οι τεχνικές πληροφορίες υπολογίστηκαν με βάση τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο *Debt Sustainability Monitor (Παρακολούθηση της βιωσιμότητας του χρέους) 2023* της Επιτροπής (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en?prefLang=el&etrans=el). Βασίστηκαν στις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη μεσοπρόθεσμη παράτασή τους έως το 2033, ενώ η μακροπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ και οι δαπάνες λόγω της γήρανσης του πληθυσμού συνάδουν με την κοινή *έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου για τη δημογραφική γήρανση του 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en?prefLang=el).

7 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_el#Lithuania

8 Η συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος που προβλέπεται στο άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει ότι η ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου είναι 0,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (ή 0,25 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε περίπτωση παράτασης της περιόδου προσαρμογής) έως ότου το διαρθρωτικό έλλειμμα να είναι χαμηλότερο από το 1,5 % του ΑΕΠ.

Πίνακας 1: Τεχνικές πληροφορίες που παρείχε η Επιτροπή στη Λιθουανία

Τελευταίο έτος της περιόδου προσαρμογής	2028
Ελάχιστη τιμή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου (% του ΑΕΠ), σενάριο χωρίς τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος	0,3
Μόνο για ενημέρωση: Ελάχιστη τιμή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου (% του ΑΕΠ), σενάριο με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος	0,3

Πηγή: Υπολογισμοί της Επιτροπής.

7) Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Λιθουανία και η Επιτροπή διεξήγαγαν τεχνικό διάλογο τον Απρίλιο του 2025. Ο διάλογος επικεντρώθηκε στην πορεία των καθαρών δαπανών την οποία προβλέπει η Λιθουανία, στις υποκείμενες παραδοχές της (ιδίως στον αποπληθωριστή του ΑΕΠ, στους ρυθμούς αύξησης του δυνητικού ΑΕΠ, στις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών, στο μερίδιο του μακροπρόθεσμου χρέους που λήγει κάθε χρόνο και στα μακροπρόθεσμα επιτόκια), και στον αντίκτυπο των απολογιστικών στοιχείων για το 2024 —εκ των οποίων τα στατιστικά στοιχεία για το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος δημοσιεύτηκαν από την Eurostat στις 22 Απριλίου 2025— σε σύγκριση με τα στοιχεία στα οποία βασίζονται οι τεχνικές πληροφορίες, καθώς και στην προβλεπόμενη υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και στις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης για μια δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, ενεργειακή ασφάλεια και δημιουργία αμυντικών ικανοτήτων.

8) Από τον Νοέμβριο του 2024 έως τον Φεβρουάριο του 2025, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, βάσει των πληροφοριών που παρείχε στο σχέδιό της, η Λιθουανία συμμετείχε σε διαδικασία διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών, τους κοινωνικούς εταίρους, τις περιφερειακές αρχές και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.

9) Η Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία η οποία λειτουργεί ως δημοσιονομικό όργανο (στο εξής: ΕΕΥ ΔΟ) εξέδωσε γνώμη σχετικά με τις μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες στηρίζεται η πολυετής πορεία των καθαρών δαπανών. Η ΕΕΥ ΔΟ ενέκρινε τις μακροοικονομικές προβλέψεις και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι βασίζονται σε αξιόπιστες μακροοικονομικές παραδοχές και ότι συνάδουν με τις προβλέψεις που κατάρτισε η ΕΕΥ ΔΟ.

10) Το σχέδιο υποβλήθηκε στην επιτροπή ευρωπαϊκών υποθέσεων του εθνικού κοινοβουλίου και στη συνέχεια εγκρίθηκε από τη λιθουανική κυβέρνηση στις 30 Απριλίου 2025.

Άλλες συναφείς διαδικασίες

11) Στις 25 Οκτωβρίου 2024 η Λιθουανία υπέβαλε το οικείο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2025. Η Επιτροπή ενέκρινε γνώμη σχετικά με το εν λόγω σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος στις 26 Νοεμβρίου 2024[9].

12) Στις 2 Μαΐου 2025 η Λιθουανία ζήτησε την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την κάλυψη των υψηλότερων αμυντικών δαπανών, σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 και σε συνέχεια της ανακοίνωσης της Επιτροπής [C(2025)2000 final] της 19ης Μαρτίου 2025. Στις [8 Ιουλίου 2025] το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης εκ μέρους της Επιτροπής, εξέδωσε τη σύσταση για την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τη Λιθουανία[10].

13) Στις 21 Οκτωβρίου 2024 το Συμβούλιο απηύθυνε στη Λιθουανία σειρά ειδικών ανά χώρα συστάσεων (CSR) στο πλαίσιο του κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2024[11]. Στις [8 Ιουλίου 2025] το Συμβούλιο απηύθυνε στη Λιθουανία σειρά ειδικών ανά χώρα συστάσεων (CSR) στο πλαίσιο του κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2025[12].

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

14) Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή αξιολόγησε το σχέδιο ως εξής:

Πλαίσιο: μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση και προοπτικές

15) Η οικονομική δραστηριότητα στη Λιθουανία αυξήθηκε κατά 2,8 % το 2024, λόγω της έντονης αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης, των δυναμικών εξαγωγών υπηρεσιών και παρά τη μείωση των επενδύσεων. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 2,8 % το 2025, υποστηριζόμενη από την επιτάχυνση της αύξησης της κατανάλωσης και τη συγκρατημένη ανάκαμψη των επενδύσεων. Το 2026 το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να επιταχυνθεί εκ νέου και να ανέλθει στο 3,1 %, καθώς ενισχύεται η αύξηση των επενδύσεων. Κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων (δηλ. 2025-2026), η αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ στη Λιθουανία αναμένεται να αυξηθεί ελαφρώς από 2,7 % το 2024 σε 2,8 % το 2025 και να μειωθεί σε 2,2 % το 2026, λόγω της φυσικής μείωσης του πληθυσμού και της μείωσης των ατόμων στη Λιθουανία που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Το ποσοστό ανεργίας βρισκόταν στο 7,1 % το 2024 και, σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, θα ανέλθει σε 6,8 % το 2025 και σε 6,6 % το 2026.

---

9 Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Λιθουανίας, 26.11.2024, C(2024) 9058 final.

10 Σύσταση του Συμβουλίου που επιτρέπει στη Λιθουανία να αποκλίνει από την πορεία των καθαρών δαπανών η οποία ορίζεται στη σύσταση [xxx] του Συμβουλίου, καθώς και να την υπερβεί (ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής), (ΕΕ C XXX, X.X.2024, σ. XX).

11 Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Λιθουανίας (ΕΕ C 6822, 29.11.2024).

12 Σύσταση του Συμβουλίου, της [8ης Ιουλίου 2025], σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Λιθουανίας.

Ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής του ΑΕΠ) προβλέπεται να αυξηθεί από 3,4 % το 2024 σε 3,6 % το 2025 και να μειωθεί ξανά στο 2,4 % το 2026.

16) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2024 το δημοσιονομικό έλλειμμα της Λιθουανίας ανήλθε σε 1,3 % του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το έλλειμμα αναμένεται να αυξηθεί στο 2,3 % του ΑΕΠ το 2025 και, με βάση την παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής, να σταθεροποιηθεί στο 2,3 % το 2026. Το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 38,2 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο δείκτης του χρέους προβλέπεται να αυξηθεί στο 41,2 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 και στο 43,9 % στο τέλος του 2026. Οι δημοσιονομικές προβλέψεις της Επιτροπής δεν λαμβάνουν υπόψη τις δεσμεύσεις πολιτικής στα μεσοπρόθεσμα σχέδια αυτές καθαυτές έως ότου να υποστηρίζονται από εύλογα και επαρκώς καθορισμένα απτά μέτρα πολιτικής.

Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες μακροοικονομικές παραδοχές στο σχέδιο

17) Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Λιθουανίας καλύπτει την περίοδο 2025-2029 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών.

18) Το σχέδιο περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

19) Στο σχέδιο προβλέπεται δέσμευση στην πορεία των καθαρών δαπανών που αναφέρεται στον πίνακα 2, η οποία αντιστοιχεί σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 5,0 % κατά τη διάρκεια των ετών 2025-2029 και 5,2 % κατά την περίοδο προσαρμογής 2025-2028.

20) Οι τεχνικές πληροφορίες (με την παραδοχή γραμμικής πορείας προσαρμογής) συνάδουν με μέση αύξηση των καθαρών δαπανών ύψους 4,2 % κατά τη διάρκεια των ετών 2025-2029 και 4,3 % κατά τη διάρκεια των ετών 2025-2028. Η πορεία των καθαρών δαπανών, για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο, αναφέρεται ότι θα οδηγήσει σε διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο ύψους 0,3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Αυτό ισούται με το ελάχιστο επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου ύψους 0,3 % του ΑΕΠ το 2028 που παρείχε η Επιτροπή στις τεχνικές πληροφορίες στις 31 Ιανουαρίου 2025.

21) Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι η αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ θα υποχωρήσει στο 1,8 % το 2029 (από 2,8 % το 2024). Επιπλέον, σύμφωνα με το σχέδιο ο ρυθμός αύξησης του αποπληθωριστή του ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 3,4 % το 2025 (από 2,8 % το 2024), και στη συνέχεια να μειωθεί σε 2,5 % το 2028 και το 2029.

Πίνακας 2: Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες παραδοχές στο σχέδιο της Λιθουανίας

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Μέσος όρος της περιόδου ισχύος του σχεδίου 2025-2029	Μέσος όρος της περιόδου προσαρμογής 2025-2028
Αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %)	ά.α.	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3	5,0	5,2
Αύξηση των καθαρών δαπανών (σωρευτική, από το έτος βάσης 2024, %)	ά.α.	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5	ά.α.	ά.α.
Αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ (%)	2,8	2,5	2,3	2,1	2,0	1,8	2,4	2,3
Πληθωρισμός (αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ) (%)	2,8	3,4	2,8	2,6	2,5	2,5	2,8	2,8

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Λιθουανίας και υπολογισμοί της Επιτροπής.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο δημόσιο χρέος

22) Εάν η πορεία των καθαρών δαπανών για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο και οι υποκείμενες παραδοχές υλοποιηθούν, το δημόσιο χρέος θα αυξηθεί σταδιακά, σύμφωνα με το σχέδιο, από 38,5 % το 2024 σε 43,7 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028), όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Μετά την προσαρμογή, το δημόσιο χρέος προβλέπεται να μειωθεί ελαφρώς έως το 2031, και στη συνέχεια να αυξηθεί εκ νέου μεσοπρόθεσμα, φτάνοντας το 48,4 % το 2038.

Πίνακας 3: Εξελίξεις του δημόσιου χρέους και του ισοζυγίου στο σχέδιο της Λιθουανίας

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2038
Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	38,5	41,0	42,5	43,5	43,7	43,2	48,4
Ισοζύγιο της κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,2	-1,4	-3,0

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Λιθουανίας

Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο χρέος θα παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη μεσοπρόθεσμα. Ως εκ τούτου, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το χρέος, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης

23) Με βάση την πορεία των καθαρών δαπανών και τις παραδοχές του σχεδίου, το δημοσιονομικό έλλειμμα θα μειωθεί από 1,3 % του ΑΕΠ σε 1,2 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης δεν θα υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028).

24) Επιπλέον, κατά τη δεκαετία που έπεται της περιόδου προσαρμογής (δηλαδή έως το 2038), το δημόσιο έλλειμμα δεν θα υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Ως εκ τούτου, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το έλλειμμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου

25) Το σχέδιο βασίζεται σε ένα σύνολο παραδοχών που διαφέρουν από τις παραδοχές της Επιτροπής οι οποίες διαβιβάστηκαν στην Λιθουανία στις 31 Ιανουαρίου 2025. Ειδικότερα, το σχέδιο χρησιμοποιεί την 28η Φεβρουαρίου 2025 ως καταληκτική ημερομηνία για τα στοιχεία και τις λοιπές πληροφορίες που λαμβάνονται υπόψη για τις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις. Το σχέδιο δεν λαμβάνει υπόψη τα τελευταία απολογιστικά στοιχεία για το 2024, όπως δημοσιεύτηκαν από την Eurostat τον Απρίλιο του 2025. Ωστόσο, οι διαφορές μεταξύ των στοιχείων για το 2024 τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στο σχέδιο για τον υπολογισμό της προσαρμογής και των στοιχείων που δημοσίευσε η Eurostat είναι μικρές και δεν επηρεάζουν σημαντικά τις ανάγκες προσαρμογής. Εκτός από την καθυστερημένη καταληκτική ημερομηνία για τα στοιχεία και τις λοιπές πληροφορίες, το σχέδιο

χρησιμοποιεί επίσης διαφορετικές παραδοχές για άλλες εννέα μεταβλητές, συγκεκριμένα το δυνητικό ΑΕΠ, τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ, τα τεκμαρτά επιτόκια και τα επιτόκια της αγοράς, την ελαστικότητα των εσόδων για το 2025, τις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών και τα έκτακτα μέτρα, τη σύνθεση του χρέους και το προφίλ ληκτότητας. Απαιτείται προσεκτική αξιολόγηση αυτών των διαφορών στις παραδοχές, ιδίως δεδομένου ότι η μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στο σχέδιο είναι υψηλότερη από αυτή που υποδηλώνουν οι τεχνικές πληροφορίες. Οι διαφορές στις παραδοχές με τον σημαντικότερο αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών παρατίθενται κατωτέρω, μαζί με την αξιολόγηση κάθε διαφοράς χωριστά.

– Το σχέδιο βασίζεται σε πιο πρόσφατα στατιστικά στοιχεία και εκτιμήσεις για το 2024 όσον αφορά τις μακροοικονομικές δημοσιονομικές μεταβλητές. Η διαφορά αυτή αιτιολογείται δεόντως, καθώς λαμβάνει υπόψη πιο πρόσφατες πληροφορίες. Ειδικότερα, το δημοσιονομικό έλλειμμα αποδείχθηκε χαμηλότερο από εκείνο που προϋποθέτουν οι τεχνικές πληροφορίες της Επιτροπής, γεγονός που οδηγεί σε καλύτερη αρχική δημοσιονομική θέση. Αυτό συμβάλλει σε υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο ισχύος του σχεδίου από ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής.

– Το σχέδιο χρησιμοποιεί εξομαλυμένη αύξηση του δυνητικού προϊόντος, η οποία συμβάλλει επίσης στην υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά τη διάρκεια ισχύος του σχεδίου σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Η δυνατότητα χρήσης εναλλακτικών παραδοχών για τη δυνητική μεγέθυνση χορηγείται βάσει του άρθρου 36 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, υπό την προϋπόθεση ότι η σωρευτική μεγέθυνση κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτεται από την προβολή (δηλ. έως το 2038) συνάδει σε γενικές γραμμές με τις παραδοχές της Επιτροπής, όπως συμβαίνει στο σχέδιο. Κατά συνέπεια, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

– Το σχέδιο χρησιμοποιεί επικαιροποιημένη τιμή σύγκλισης για τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ με βάση τις προσδοκίες της αγοράς. Το σχέδιο προϋποθέτει επίσης ελαφρώς χαμηλότερο αποπληθωριστή του ΑΕΠ για το 2025 και κάπως υψηλότερο για το 2026 σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Τα στοιχεία αυτά συμβάλλουν σε υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά τη διάρκεια ισχύος του σχεδίου. Οι διαφορές οφείλονται εν μέρει σε πιο πρόσφατες πληροφορίες, ειδικότερα όσον αφορά την εξέλιξη του πληθωρισμού των τιμών καταναλωτή τους πρώτους μήνες του 2025, ιδίως για τις τιμές της ενέργειας και των ειδών διατροφής. Αντίθετα, το σχέδιο προϋποθέτει ταχύτερη σύγκλιση προς την τιμή σύγκλισης σε σύγκριση με αυτό που θα υποδείκνυε ένας κανόνας γραμμικής σύγκλισης, η οποία εξισορροπεί εν μέρει τον αντίκτυπο των άλλων διαφορών στις παραδοχές για τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ επί της μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών. Ενώ η παραδοχή σχετικά με τον αποπληθωριστή για το 2026 δεν λαμβάνει υπόψη τις αποπληθωριστικές εξελίξεις στις αγορές βασικών εμπορευμάτων από τον Απρίλιο του 2025, σε συνδυασμό με την εντονότερη μείωση κατά την περίοδο 2027-2028, η διαφορά στην παραδοχή σχετικά με τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ θεωρείται δεόντως δικαιολογημένη.

– Η δέσμευση για αύξηση των καθαρών δαπανών που παρουσιάζεται στο σχέδιο για το 2025 σημαίνει ότι η Λιθουανία προϋποθέτει υψηλότερη από μοναδιαία ελαστικότητα των εσόδων για το εν λόγω έτος. Αυτό συμβάλλει σε υψηλότερη

μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο ισχύος του σχεδίου από ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής. Η παραδοχή αυτή δεν είναι συνεπής με το κοινό πλαίσιο της ανάλυσης της βιωσιμότητας του χρέους.

– Το σχέδιο χρησιμοποιεί πιο επιφυλακτικές παραδοχές σχετικά με τα τεκμαρτά επιτόκια και τα επιτόκια της αγοράς, καθώς και για τις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών, σε σχέση με τις τεχνικές πληροφορίες της Επιτροπής. Τα στοιχεία αυτά συμβάλλουν σε χαμηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα του σχεδίου. Η διαφορά αυτή οφείλεται σε συνετή δημοσιονομική πολιτική και, ως εκ τούτου, αιτιολογείται δεόντως.

Οι εναπομένουσες διαφορές στις παραδοχές δεν έχουν σημαντική επίδραση στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Συνολικά, ο αντίκτυπος της πιο συντηρητικής παραδοχής σχετικά με τα επιτόκια και τις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών αντισταθμίζει τον αντίκτυπο της διαφορετικής παραδοχής σχετικά με την ελαστικότητα των εσόδων το 2025. Με τη σειρά του, αυτό σημαίνει ότι η διαφορά μεταξύ της πορείας των καθαρών δαπανών στο σχέδιο και της πορείας που συνάδει με τις τεχνικές πληροφορίες εξηγείται από παραδοχές που η Επιτροπή θεωρεί δεόντως αιτιολογημένες. Συνολικά, αν συνυπολογιστούν όλες οι διαφορές στις παραδοχές, οδηγούν σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στο σχέδιο η οποία είναι υψηλότερη από τη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών που συνάγεται από τις τεχνικές πληροφορίες. Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, το σχέδιο πληροί την απαίτηση του άρθρου 13 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση των παραδοχών του σχεδίου σε μελλοντικές αξιολογήσεις της συμμόρφωσης με την πορεία των καθαρών δαπανών.

Δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου

26) Σύμφωνα με την ενδεικτική δημοσιονομική στρατηγική που περιέχεται στο σχέδιο, οι δεσμεύσεις για τις καθαρές δαπάνες θα υλοποιηθούν μέσω συγκράτησης των δαπανών και αυξήσεων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων. Η δημοσιονομική στρατηγική περιλαμβάνει αλλαγές στη φορολογική πολιτική που αποσκοπούν στην ενίσχυση της προοδευτικότητας του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, στην ενθάρρυνση των επενδύσεων μέσω της αναθεώρησης του φόρου εισοδήματος εταιρειών, στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και στη μείωση της φοροδιαφυγής μέσω εξυπνότερης διοίκησης και διεθνούς συνεργασίας. Επιπλέον, δίνει έμφαση στις μελλοντικές εξοικονομήσεις στον δημόσιο τομέα μέσω της κατάρτισης προϋπολογισμού μηδενικής βάσης, της μείωσης των δαπανών χαμηλής προτεραιότητας και της ετήσιας επανεξέτασης των δημόσιων δαπανών, ώστε να ενισχυθεί η αποδοτικότητα και να καταστεί δυνατή η ανακατανομή κονδυλίων σε τομείς υψηλότερης προτεραιότητας, όπως η εθνική άμυνα. Ο προσδιορισμός των μέτρων πολιτικής προς έγκριση πρέπει να επιβεβαιώνεται ή να προσαρμόζεται και να προσδιορίζεται ποσοτικά στους ετήσιους προϋπολογισμούς. Ορισμένα μέτρα προσδιορίστηκαν στον προϋπολογισμό του 2025, που εγκρίθηκε από το εθνικό κοινοβούλιο στις 19 Δεκεμβρίου 2024, ενώ άλλα αναμένεται να επιβεβαιωθούν στους προσεχείς προϋπολογισμούς. Τα μέτρα που έχουν προγραμματιστεί για το 2025 περιλαμβάνουν, στο σκέλος των εσόδων με θετικό δημοσιονομικό αντίκτυπο, αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης, κυρίως στα ρυπογόνα καύσιμα, και αύξηση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος εταιρειών. Οι προσαρμογές της

απαλλαγής από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (του ποσού του μη φορολογητέου εισοδήματος) θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των εσόδων. Στο σκέλος των δαπανών, προβλέπονται αυξήσεις των δαπανών για τους μισθούς του δημόσιου τομέα, την άμυνα και τις συντάξεις. Ταυτόχρονα, υπάρχουν κίνδυνοι για την εφαρμογή της ενδεικτικής δημοσιονομικής στρατηγικής στο σχέδιο, καθώς κάποια άλλα ειδικά μέτρα δεν έχουν ακόμη εκπονηθεί, το επίπεδο των πρόσθετων εσόδων που προέρχονται από μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι γενικά δύσκολο να προβλεφθεί και υπάρχει ανάγκη να δημιουργηθούν πρόσθετα δημοσιονομικά περιθώρια για την αύξηση της χρηματοδότησης για τον τομέα της υγείας, την κοινωνική προστασία και άλλες δημόσιες υπηρεσίες, όπως συνέστησε επίσης το Συμβούλιο.

Μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προθέσεις στο σχέδιο που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης

27) Το σχέδιο περιγράφει τις προθέσεις πολιτικής σχετικά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Το σχέδιο περιλαμβάνει περί τις 60 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, εκ των οποίων 11 λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και 25 από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις του σχεδίου βασίζονται σε υφιστάμενο έγγραφο κυβερνητικής στρατηγικής («Σχέδιο για την υλοποίηση του προγράμματος της δέκατης ένατης κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας»).

28) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα μιας δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των κλιματικών στόχων που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που αποσκοπούν στην αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω της διασφάλισης της ενσωμάτωσής τους στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των συστημάτων τηλεθέρμανσης, ζεστού νερού και ψύξης και στην ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού για εναλλακτικά καύσιμα. Το σχέδιο περιγράφει επίσης μέτρα για την προώθηση της απανθρακοποίησης της λιθουανικής βιομηχανίας και τη βελτίωση των κινήτρων για πιο αποδοτική πρόληψη και διαχείριση των αποβλήτων και ανάκτηση δευτερογενών πρώτων υλών. Τέλος, το σχέδιο περιγράφει επίσης, στο πλαίσιο της επέκτασης της υπερταχείας ευρυζωνικής κάλυψης στη χώρα, μέτρα για τον σχεδιασμό των κινητών υποδομών που απαιτείται να λειτουργήσουν στην επικράτεια τουλάχιστον πέντε κομητειών της Λιθουανίας. Τα εν λόγω και άλλα μέτρα του σχεδίου συμβάλλουν στην εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2023, του 2022 και του 2020 σχετικά με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και τη βιωσιμότητα, ιδίως την απανθρακοποίηση και την επέκταση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, αλλά και την ενεργειακή απόδοση και την ανάπτυξη βιώσιμων μεταφορών. Τα μέτρα συμβάλλουν επίσης στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις στον τομέα της επέκτασης των ευρυζωνικών συνδέσεων πολύ υψηλής χωρητικότητας.

29) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που

αποσκοπούν στην τροποποίηση του καθεστώτος τιμαριθμικής αναπροσαρμογής για τα βασικά ποσά των κοινωνικών παροχών ώστε να διασφαλιστεί ότι αντικατοπτρίζει καλύτερα τις εξελίξεις στις τιμές και στους μέσους μισθούς, στην προσαρμογή της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των συντάξεων κοινωνικής ασφάλισης, στη βελτίωση της εφαρμογής μέτρων στήριξης της απασχόλησης, στη θέσπιση βιώσιμου μοντέλου χρηματοδότησης βάσει προϋπολογισμού για την εκπαίδευση ενηλίκων και στην ανάπτυξη ενός δικτύου περιφερειακών κέντρων σταδιοδρομίας σε ολόκληρη τη χώρα. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που αποσκοπούν στη θέσπιση απαιτήσεων ποιότητας για την κοινωνική στέγαση και στον καθορισμό, στην υλοποίηση, στην εφαρμογή και στη διατήρηση απαιτήσεων ποιότητας για τις κοινωνικές υπηρεσίες. Τέλος, το σχέδιο αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας του τομέα υγείας και της πρόσβασης σε αυτόν, στη μείωση των ελλείψεων των επαγγελματιών του τομέα υγείας και στην ενίσχυση της πρόληψης νόσων. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις συμβάλλουν στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2023, του 2020 και του 2019 για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, τη βελτίωση της εφαρμογής ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας, καθώς και τη μείωση της ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

30) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, το σχέδιο περιλαμβάνει την ολοκλήρωση του στρατηγικού έργου Harmony Link μεταξύ της Λιθουανίας και της Πολωνίας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των ενεργειακών συστημάτων σε στρατηγικές τοποθεσίες μέσω της εγκατάστασης συστημάτων κατά των δρόνων, της δημιουργίας αποθεμάτων εξοπλισμού ή της κατασκευής τοίχων ασφαλείας. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις συμβάλλουν στην ειδική ανά χώρα σύσταση του 2023 για την ενεργειακή ασφάλεια.

31) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα των αμυντικών δυνατοτήτων, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την ανάπτυξη της εθνικής μεραρχίας πεζικού και των στρατιωτικών μονάδων της, την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών για τη φιλοξενία της γερμανικής ταξιαρχίας στη Λιθουανία, την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανίας της Λιθουανίας και την προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου.

32) Το σχέδιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη συνέπεια και, κατά περίπτωση, τη συμπληρωματικότητα με τα ταμεία της πολιτικής συνοχής και με το ΣΑΑ της Λιθουανίας. Το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα από το ΣΑΑ, όπως η υλοποίηση της παραγωγής ανανεώσιμων καυσίμων και η ανάπτυξη υποδομών για τη χρήση τους στον τομέα των μεταφορών ή η βελτίωση των μέτρων στήριξης της απασχόλησης. Το σχέδιο στηρίζει επίσης τους ίδιους στόχους με το ΣΑΑ.

33) Το σχέδιο έχει ως στόχο να συμβάλει στην κάλυψη των δημόσιων επενδυτικών αναγκών της Λιθουανίας που σχετίζονται με τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Οι επενδυτικές ανάγκες αναφέρονται σε μεγάλο βαθμό σε επενδύσεις που περιγράφονται στο τμήμα για τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις. Όσον αφορά την άμυνα, στο σχέδιο εξηγείται ότι το συμβούλιο κρατικής άμυνας της Λιθουανίας εξέφρασε τη φιλοδοξία να διαθέσει 28 δισ. EUR για την άμυνα μεταξύ του 2026 και του 2030, ποσό που αντιστοιχεί σε 5-6 % του ΑΕΠ ετησίως. Το ποσοστό αυτό υπερβαίνει τον στόχο αναφοράς του ΝΑΤΟ, ο οποίος ανέρχεται στο 2 % του ΑΕΠ.

Συμπέρασμα της αξιολόγησης της Επιτροπής

34) Συνολικά, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι το σχέδιο της Λιθουανίας πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

35) Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, το Συμβούλιο θα πρέπει να συστήσει στη Λιθουανία την πορεία των καθαρών δαπανών όπως ορίζεται στο σχέδιο.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Λιθουανία:

1. Να διασφαλίσει ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών δεν υπερβαίνει τα μέγιστα όρια που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της παρούσας σύστασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών
(ετήσιοι και σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης, σε ονομαστικούς όρους)

Λιθουανία

Έτη		2025	2026	2027	2028	2029
Ρυθμοί αύξησης (%)	Ετήσιοι	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3
	Σωρευτικοί (*)	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5

(*) Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης υπολογίζονται με βάση το 2024 ως έτος αναφοράς. Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης χρησιμοποιούνται στην ετήσια παρακολούθηση της εκ των υστέρων συμμόρφωσης στον λογαριασμό ελέγχου.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος